ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2004

Vyhlásené: 15.09.2004 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

511

NARIADENIE VLÁDY
Slovenskej republiky

z 18. augusta 2004

o kritériách na zaraďovanie prác do kategórií z hľadiska zdravotných rizík a o náležitostiach návrhu na zaradenie prác do kategórií

Vláda Slovenskej republiky podľa § 13p ods. 1 a 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 272/1994 Z. z. o ochrane zdravia ľudí v znení zákona č. 514/2001 Z. z. (ďalej len „zákon“) nariaďuje:

§ 1
Predmet úpravy

Týmto nariadením sa ustanovujú kritériá na zaraďovanie prác do kategórií z hľadiska zdravotných rizík a náležitosti návrhu na zaradenie prác do kategórií.

§ 2
Kritériá na zaraďovanie prác do kategórií

(1) Do kategórie 1 sa zaraďujú práce, ktoré sa vykonávajú v podmienkach, v ktorých podľa súčasnej úrovne poznania nie je pravdepodobný nepriaznivý vplyv faktorov práce a pracovného prostredia na zdravie zamestnancov.

(2) Do kategórie 2 sa zaraďujú práce, pri ktorých vystavenie zamestnancov jednotlivým faktorom práce a pracovného prostredia neprekračuje limitné hodnoty a kritériá ustanovené osobitnými predpismi[1]) a ukazovatele fyziologickej odpovede a psychickej odpovede organizmu na záťaž týmito faktormi v bežnej populácii nevykazujú známky nepriaznivého pôsobenia týchto faktorov.

(3) Do kategórie 3 sa zaraďujú rizikové práce podľa § 13r ods. 1 zákona, pri ktorých

a) vystavenie zamestnancov jednotlivým faktorom práce a pracovného prostredia nie je spoľahlivo znížené technickými opatreniami na úroveň stanovenú limitnými hodnotami a na zabezpečenie ochrany zdravia je potrebné vykonať organizačné a iné špecifické ochranné opatrenia vrátane používania osobných ochranných pracovných prostriedkov,

b) vystavenie zamestnancov viacerým faktorom práce a pracovného prostredia je znížené technickými opatreniami na úroveň stanovenú limitnými hodnotami, ale možno preukázať ich nepriaznivé spolupôsobenie,

c) psychická pracovná záťaž u viac ako polovice zamestnancov dosahuje maximálnu intenzitu alebo nedosahuje maximálnu intenzitu, ale možno preukázať nepriaznivé spolupôsobenie viacerých faktorov práce a pracovného prostredia,

d) nie sú stanovené limitné hodnoty a kritériá, ale nemožno vylúčiť poškodenie zdravia zamestnancov,

e) je štatisticky významne vyšší výskyt nepriaznivej odozvy organizmu zamestnancov na špecifické pôsobenie faktorov práce a pracovného prostredia.

(4) Do kategórie 4 sa len výnimočne a na časovo vymedzené obdobie zaraďujú rizikové práce, pri ktorých vystavenie zamestnancov jednotlivým faktorom práce a pracovného prostredia nemožno znížiť technickými opatreniami na úroveň stanovenú limitnými hodnotami; faktory práce a pracovného prostredia prekračujú limitné hodnoty a na zabezpečenie ochrany zdravia je potrebné vykonať organizačné a iné špecifické ochranné opatrenia vrátane používania osobných ochranných pracovných prostriedkov.

(5) Do kategórie 4 sa zaraďujú aj rizikové práce, pri ktorých

a) vystavenie zamestnancov jednotlivým faktorom práce a pracovného prostredia zodpovedá kritériám na zaradenie do kategórie 3, ale ďalšie nepriaznivé podmienky práce a pracovného prostredia zvyšujú riziko ohrozenia zdravia zamestnancov,

b) je štatisticky významne vyšší výskyt nepriaznivej odozvy organizmu zamestnancov na špecifické pôsobenie faktorov práce a pracovného prostredia a zároveň sa zisťujú zmeny zdravotného stavu zamestnancov vo vzťahu k pôsobiacim faktorom.

(6) Kritériá na zaraďovanie prác do kategórií podľa jednotlivých faktorov práce a pracovného prostredia sú uvedené v prílohe č. 1.

§ 3
Náležitosti návrhu na zaradenie prác do kategórií

Náležitosti návrhu na zaradenie prác do kategórií sú uvedené v prílohe č. 2.

§ 4
Účinnosť

Toto nariadenie nadobúda účinnosť 15. septembra 2004.

Mikuláš Dzurinda v. r.

Príloha č. 1
k nariadeniu vlády č. 511/2004 Z. z.

KRITÉRIÁ NA ZARADENIE PRÁC DO KATEGÓRIÍ

Faktor

a) Prach [1)]	
Kategória	Charakteristika prác
2.	Práce, pri ktorých je úroveň vystavenia zamestnancov vyššia ako 0,3-násobok najvyššej prípustnej hodnoty vystavenia pre daný druh pevného aerosólu, ale neprekračuje najvyššiu prípustnú hodnotu vystavenia.
3.	a) Práce, pri ktorých je predpoklad, že úroveň vystavenia zamestnancov bude vyššia ako najvyššia prípustná hodnota vystavenia, ale neprekročí 3-násobok najvyššej prípustnej hodnoty vystavenia. b) Práce, pri ktorých odozva organizmu preukazuje možné špecifické pôsobenie pevného aerosólu.
4.	a) Práce, pri ktorých je úroveň vystavenia zamestnancov vyššia ako 3-násobok najvyššej prípustnej hodnoty vystavenia. b) Práce, pri ktorých úroveň vystavenia zamestnancov zodpovedá kritériám pre kategóriu 3 a zároveň sa u zamestnancov zisťujú zmeny zdravotného stavu vo vzťahu k pôsobeniu pevného aerosólu.

b) Hluk [2])	
Kategória	Charakteristika prác
2.	a) Práce, pri ktorých nie je prekročená najvyššia prípustná hodnota normalizovanej hladiny hlukovej expozície alebo hodnotiacej hladiny hluku, alebo vrcholovej hladiny L_{Cpk}. b) Práce, pri ktorých je nerovnomerný pracovný čas alebo pri ktorých sa vystavenie hluku v priebehu týždňa mení, ale týždenný priemer denných hodnôt normalizovanej hladiny hlukovej expozície za 40 hodinový týždeň neprekračuje najvyššiu prípustnú hodnotu.
3.	a) Práce, pri ktorých je prekročená najvyššia prípustná hodnota normalizovanej hladiny hlukovej expozície alebo hodnotiacej hladiny A zvuku, ale jej prekročenie je nižšie ako 10 dB. b) Práce, pri ktorých je prekročená najvyššia prípustná hodnota vrcholovej hladiny hluku Lcpk, ale jej prekročenie je nižšie ako 3 dB. c) Práce, pri ktorých je nerovnomerný pracovný čas alebo pri ktorých sa vystavenie hluku v priebehu týždňa mení a týždenný priemer denných hodnôt za 40 hodinový týždeň prekračuje najvyššiu prípustnú hodnotu normalizovanej hladiny hlukovej expozície.
4.	a) Práce, pri ktorých je prekročená najvyššia prípustná hodnota normalizovanej hladiny hlukovej expozície alebo hodnotiacej hladiny A zvuku o 10 a viac dB. b) Práce, pri ktorých je prekročená najvyššia prípustná hodnota vrcholovej hladiny hluku Lcpk o 3 a viac dB. c) Práce, pri ktorých normalizovaná hladina hlukovej expozície alebo hodnotiaca hladina A zvuku, alebo vrcholová hladina hluku zodpovedá kritériám pre kategóriu 3 a zároveň sa u zamestnancov zisťujú zmeny sluchu vo vzťahu k pôsobeniu hluku.

c) Vibrácie [2])	
Kategória	Charakteristika prác
2.	Práce, pri ktorých nie je prekročená najvyššia prípustná hodnota výsledného normalizovaného zrýchlenia vibrácií alebo najvyššia prípustná hladina výsledného normalizovaného zrýchlenia vibrácií.
3.	a) Práce, pri ktorých je prekročená najvyššia prípustná hodnota výsledného normalizovaného zrýchlenia vibrácií, ale neprekračuje 3,16-násobok tejto hodnoty, alebo je prekročená najvyššia prípustná hladina výsledného normalizovaného zrýchlenia vibrácií, ale nie je prekročená o viac ako 10 dB. b) Práce, pri ktorých nie je prekročená najvyššia prípustná hodnota výsledného normalizovaného zrýchlenia vibrácií alebo najvyššia prípustná hladina výsledného normalizovaného zrýchlenia vibrácií, ale súčasne spolupôsobia ďalšie faktory (napr. dlhodobé, nadmerné a jednostranné zaťaženie, chlad, vlhkosť). c) Práce, pri ktorých odozva organizmu preukazuje špecifické pôsobenie vibrácií.
4.	a) Práce, pri ktorých najvyššia prípustná hodnota výsledného normalizovaného zrýchlenia vibrácií prekračuje 3,16-násobok tejto hodnoty alebo najvyššia prípustná hladina výsledného normalizovaného zrýchlenia vibrácií je prekročená o viac ako 10 dB. b) Práce, pri ktorých najvyššia prípustná hodnota výsledného normalizovaného zrýchlenia vibrácií alebo najvyššia prípustná hladina výsledného normalizovaného zrýchlenia vibrácií zodpovedá kritériám pre kategóriu 3, ale súčasne spolupôsobia ďalšie faktory (napr. dlhodobé, nadmerné a jednostranné zaťaženie, chlad, vlhkosť). c) Práce, pri ktorých najvyššia prípustná hodnota výsledného normalizovaného zrýchlenia vibrácií alebo najvyššia prípustná hladina výsledného normalizovaného zrýchlenia vibrácií zodpovedá kritériám pre kategóriu 3 a zároveň sa u zamestnancov zisťujú zmeny zdravotného stavu vo vzťahu k pôsobeniu vibrácií.

d) Chemické faktory [1])	
Kategória	Charakteristika prác
2.	a) Práce, pri ktorých je úroveň vystavenia zamestnancov vyššia ako 0,3-násobok priemernej najvyššej prípustnej hodnoty vystavenia pre daný chemický faktor, ale neprekračuj e priemernú najvyššiu prípustnú hodnotu vystavenia. b) Práce, pri ktorých súčasne pôsobí viac chemických faktorov, pri ktorých možno preukázať ich spolupôsobenie, ak súčet podielov nameraných priemerných hodnôt vystavenia jednotlivých chemických faktorov a ich priemerných najvyšších prípustných hodnôt je menší alebo sa rovná 1.
3.	a) Práce, pri ktorých je predpoklad, že úroveň vystavenia zamestnancov bude vyššia ako priemerná najvyššia prípustná hodnota vystavenia, ale neprekročí 3-násobok priemernej najvyššej prípustnej hodnoty vystavenia. b) Práce, pri ktorých súčasne pôsobí viac chemických faktorov, pri ktorých možno preukázať ich spolupôsobenie, ak je predpoklad, že súčet podielov nameraných priemerných hodnôt vystavenia jednotlivých chemických faktorov a ich priemerných najvyšších prípustných hodnôt vystavenia bude väčší ako 1 a menší alebo sa rovnajúci 3. c) Práce, pri ktorých odozva organizmu preukazuje špecifické pôsobenie chemických faktorov.
4.	a) Práce, pri ktorých je predpoklad, že úroveň vystavenia zamestnancov bude vyššia ako 3-násobok priemernej najvyššej prípustnej hodnoty vystavenia. b) Práce, pri ktorých súčasne pôsobí viac chemických faktorov, pri ktorých možno preukázať ich spolupôsobenie, ak je predpoklad, že súčet podielov nameraných priemerných hodnôt vystavenia jednotlivých chemických faktorov a ich priemerných najvyšších prípustných hodnôt vystavenia bude väčší ako 3. c) Práce, pri ktorých úroveň vystavenia zamestnancov zodpovedá kritériám pre kategóriu 3 a zároveň sa u zamestnancov zisťujú zmeny zdravotného stavu vo vzťahu k pôsobeniu chemických faktorov.

e) Karcinogénne a mutagénne faktory [3])	
Kategória	Charakteristika prác
2.	Práce, pri ktorých sú zamestnanci vystavení karcinogénnym alebo mutagénnym faktorom a technická smerná hodnota, ak je ustanovená, nie je prekročená.
3.	a) Práce, pri ktorých sú zamestnanci vystavení karcinogénnym alebo mutagénnym faktorom a je predpoklad, že úroveň vystavenia neprekročí 1,5-násobok technickej smernej hodnoty. b) Práce, pri ktorých sú zamestnanci vystavení karcinogénnym alebo mutagénnym faktorom a technická smerná hodnota, ak je ustanovená, nie je prekročená, ale u zamestnancov sa zisťujú príznaky zvýšeného vystavenia karcinogénnym alebo mutagénnym faktorom.
4.	a) Práce, pri ktorých sú zamestnanci vystavení karcinogénnym alebo mutagénnym faktorom a je predpoklad, že úroveň vystavenia prekročí 1,5-násobok technickej smernej hodnoty, b) Práce, pri ktorých sú zamestnanci vystavení karcinogénnym alebo mutagénnym faktorom a úroveň vystavenia zodpovedá kritériám pre kategóriu 3 uvedeným v písmene a), ale odozva organizmu preukazuje špecifické pôsobenie karcinogénnych a mutagénnych faktorov.

f) Faktory spôsobujúce vznik profesionálnych kožných ochorení	
Kategória	Charakteristika prác
2.	Práce, pri ktorých sa vyskytujú kožné senzibllllzujúce faktory.
3.	Práce, pri ktorých sa vyskytujú silné kožné senzibilizujúce faktory, [1])dráždivé alebo akneigénne faktory a pri danom spôsobe práce nemožno vylúčiť ich priamy kontakt s pokožkou zamestnanca.
4.	Práce, pri ktorých sa vyskytujú faktory uvedené v kategórii 3, ale súčasne spolupôsobia ďalšie faktory, ktoré zvyšujú ich účinky (napr. tepelná záťaž, ultrafialové žiarenie) a u zamestnancov sa zisťujú kožné ochorenia vo vzťahu k pôsobiacim faktorom.

g) Ionizujúce žiarenie [4])	
Kategória	Charakteristika prác
2.	Práce na pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia a na pracoviskách so zvýšeným ožiarením prírodným ionizujúcim žiarením, ak pri pracovnej činnosti je predpoklad obdržania efektívnej dávky 1 mSv v kalendárnom roku, ale nie je predpoklad obdržania efektívnej dávky 6 mSv v kalendárnom roku.
3.	Práce na pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia a na pracoviskách so zvýšeným ožiarením prírodným ionizujúcim žiarením, ak pri pracovnej činnosti je predpoklad obdržania efektívnej dávky 6 mSv v kalendárnom roku, ale nie je predpoklad obdržania efektívnej dávky 20 mSv v kalendárnom roku.
4.	Práce na pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia a na pracoviskách so zvýšeným ožiarením prírodným ionizujúcim žiarením, ak pri pracovnej činnosti je predpoklad obdržania efektívnej dávky viac ako 20 mSv v kalendárnom roku.

Neionizujúce žiarenie	
h) Elektromagnetické žiarenie [5])	
Kategória	Charakteristika prác
2.	Práce, pri ktorých je úroveň vystavenia zamestnancov vyššia ako 0,3-násobok najvyššej prípustnej hodnoty.
3.	Práce, pri ktorých úroveň vystavenia zamestnancov je vyššia ako najvyššia prípustná hodnota.
4.	Práce, pri ktorých úroveň vystavenia zamestnancov zodpovedá kritériám pre kagetóriu 3 a zároveň sa zisťujú zmeny zdravotného stavu vo vzťahu k pôsobiacemu faktoru.

Neionizujúce žiarenie	
i) Lasery [5])	
Kategória	Charakteristika prác
2.	a) Práce s lasermi triedy 2, 2M a 3R. b) Práce s lasermi triedy 3B a 4, pri ktorých technické zabezpečenie a spôsob používania vylučujú zásah zamestnancov priamym alebo odrazeným lúčom.
3.	Práce s lasermi triedy 3B a 4, pri ktorých technické zabezpečenie a spôsob používania nevylučujú zásah zamestnancov priamym alebo odrazeným lúčom.
4.	Neurčuje sa.

Neionizujúce žiarenie	
j) Infračervené žiarenie [5])	
Kategória	Charakteristika prác
2.	Práce, pri ktorých je úroveň vystavenia zamestnancov vyššia ako 0,3-násobok najvyššej prípustnej hodnoty, ale neprekračuje najvyššiu prípustnú hodnotu.
3.	Práce, pri ktorých je úroveň vystavenia zamestnancov vyššia ako najvyššia prípustná hodnota.
4.	Neurčuje sa.

Neionizujúce žiarenie	
k) Ultrafialové žiarenie [5])	
Kategória	Charakteristika prác
2.	Práce, pri ktorých je úroveň vystavenia zamestnancov vyššia ako 0,3-násobok najvyššej prípustnej hodnoty, ale neprekračuje najvyššiu prípustnú hodnotu.
3.	Práce, pri ktorých je úroveň vystavenia zamestnancov vyššia ako najvyššia prípustná hodnota.
4.	Neurčuje sa.

l) Biologické faktory [6])	
Kategória	Charakteristika prác
2.	Práce, pri ktorých sú zamestnanci vystavení biologickým faktorom skupiny 2 alebo skupiny 3, ak sa nimi spôsobené infekcie za bežných podmienok nešíria vzduchom, a pri ktorých je dostupná účinná profylaxia a liečba.
3.	Práce, pri ktorých sú zamestnanci vystavení biologickým faktorom skupiny 3, ak sa nimi spôsobené infekcie za bežných podmienok šíria vzduchom, a pri ktorých je dostupná účinná profylaxia a liečba; podmienky a spôsob vykonávania práce predstavujú pre zamestnancov zvýšené riziko.
4.	Práce, pri ktorých sú zamestnanci vystavení biologickým faktorom skupiny 4 a tým faktorom skupiny 3, ak sa nimi spôsobené infekcie za bežných podmienok šíria vzduchom, a pre ktoré nie je dostupná účinná profylaxia a liečba.

m) Faktory spôsobujúce profesionálne alergické ochorenia dýchacích ciest alebo očných spojoviek	
Kategória	Charakteristika prác
2.	Práce, pri ktorých sa vyskytujú silné senziblllzujúce faktory, [1])ktoré môžu spôsobiť alergické ochorenie dýchacích ciest alebo očných spojoviek.
3.	Práce, pri ktorých sa vyskytujú silné senzibilizujúce faktory, ktoré spôsobujú alergické ochorenie dýchacích ciest alebo očných spojoviek, a u vnímavých zamestnancov sa zisťujú zmeny zdravotného stavu vo vzťahu k pôsobiacim faktorom.
4.	Neurčuje sa.

n) Atmosférický pretlak alebo podtlak	
Kategória	Charakteristika prác
2.	Neurčuje sa.
3.	Práce, ktoré sa vykonávajú v atmosférickom pretlaku alebo podtlaku.
4.	Neurčuje sa.

o) Fyzická záťaž	
Kategória	Charakteristika prác

2.	a)	Práca prevažne dynamická, vykonávaná veľkými svalovými skupinami, pri ktorej 1. celozmenový energetický výdaj (netto) neprekročí u mužov 6,8 MJ a u žien 4,5 MJ, 2. minútový prípustný energetický výdaj (netto) neprekročí u mužov 575 W (34,5 $kJ.min^{-1}$) a u žien 395 W (23,7 $kJ.min^{-1}$) 3. priemerná zmenová srdcová frekvencia neprekročí u mužov i žien 102 úderov. min^{-1}, pričom minútová srdcová frekvencia pri pracovnej operácii, ktorá je najzávažnejšia z hľadiska fyzic- kej záťaže, neprekročí ani krátkodobo 140 $úderov.min^{-1}$)
	b)	Práca prevažne dynamická, vykonávaná malými svalovými skupinami, pri ktorej 1. priemerná celozmenovo vynakladaná svalová sila zaťažovaných svalových skupín neprekročí 30 % F_{max} (maximálna svalová sila) príslušných svalov pri maximálnom počte pohybov 13 000 za zmenu, 60 % F_{max} pri počte pohybov 7 200 za zmenu a 70 % F_{max} pri počte pohybov 600 za zmenu, 2. počet pohybov malých svalových skupín ruky a prstov neprekročí pri celozmenovej vynakladanej sile 3 % F_{max} zaťažovaných svalov hodnotu 110.min^{-1} a pri vynakladanej sile 6 % F_{max} hodnotu 90.min^{-1}.
	c)	Práca prevažne statická, vykonávaná malými svalovými skupinami, pri ktorej priemerná celozmenová vynakladaná svalová sila neprekročí 10 % F_{max}, a občasná, krátkodobo vynakladaná svalová sila nepre- kročí 45 % F_{max}.
	d)	Práca spojená s premiestňovaním bremien, pri ktorej hmotnosť ručne premiestňovaných bre- mien neprekračuje smerné hmotnostné hodnoty ustanovené osobitným predpisom.[7])
	e)	Práca vykonávaná pri hlavnej pracovnej činnosti prevažne v základnej pracovnej polohe (v sede, v stoji alebo pri striedaní polôh), pričom v priebehu práce sa môžu vyskytovať aj krátkodobé zmeny polôh, a to predklon trupu od 20° do 60°, záklon trupu do 20°, záklon hlavy do 20°, pred- klon hlavy od 15° do 25°, rotácia hlavyjednostranne do 15°, zdvihnutie paží bez opory od 20° do 60°. Doba trvania pracovných úkonov spojených s uvedenými polohami sa pohybuje v rozmedzí 1 až 8 minút. Celkový čas práce v týchto polohách neprekračuje 160 minút za pracovnú zmenu.

	f)	Práca vykonávaná v neprijateľných pracovných polohách (napr. rotácia trupu väčšia ako 60°, práca pokľačiačky, poležiačky, záklon a rotácia hlavy väčšia ako 15°, predklon hlavy je väčší ako 25°, predklon trupu väčší ako 60°, asymetrická poloha trupu, výpon, extrémne polohy v klboch končatín), ktoré nie sú súčasťou prevažujúcej pracovnej operácie, ale môžu sa vyskytnúť v prie- behu pracovnej zmeny. Celkový čas práce v týchto polohách neprekračuje 30 minút za pracovnú zmenu.

3.	a)	Práca prevažne dynamická, vykonávaná veľkými svalovými skupinami, pri ktorej 1. celozmenový energetický výdaj (netto) neprekračuje u mužov 8,25 MJ a u žien 5,1 M J, 2. minútový prípustný energetický výdaj (netto) neprekračuje u mužov 690 W (45,1 $kJ.min^{-1}$) a u žien 450 W (27,1 $kJ.min^{-1}$) 3. priemerná zmenová srdcová frekvencia neprekročí u mužov i žien 117 úderov.min^{-1}, pričom minútová srdcová frekvencia pri prevažujúcej pracovnej operácii neprekročí ani krátkodobo 150 úderov.min^{-1}.
	b)	Práca prevažne dynamická, vykonávaná malými svalovými skupinami, pri ktorej 1. priemerná celozmenovo vyncikladaná sila prekračuje hodnoty pre kategóriu 2, ale neprekračuje 36 % F_{max}. Počet vykonávaných pohybov horných končatín je vyšší ako v kategórii 2, ale neprekračuje 8 600 pohybov za pracovnú zmenu a počet úkonov s vynakladanou svalovou silou nad 60 % F je vyšší ako v kategórii 2, pričom vynakladané sily ani občas neprekročia 75 % F_{max} 2. počet pohybov vykonávaných malými svalovými skupinami rúk a prstov (napr. pri práci s klávesnicou) v závislosti od vynakladanej svalovej sily je vyšší ako v kategórii 2.
	c)	Práca prevažne statická, vykonávaná malými svalovými skupinami, pri ktorej priemerná celozmenová vynakladaná svalová sila je vyššia ako v kategórii 2, ale neprekročí 15 % F_{max} zaťažovaných svalových skupín, a občasná, krátkodobo vyncikladaná svalová sila neprekročí 54 % F_{max} .
	d)	Práca spojená s premiestňovaním bremien, pri ktorej hmotnosť ručne premiestňovaných bremien neprekračuje smerné hmotnostné hodnoty ustanovené osobitným predpisom,[7]) ale iné ukazovatele fyzickej záťaže (energetický výdaj a srdcová frekvencia) prekračujú hodnoty uvedené v kategórii 2.
	e)	Práca vykonávaná pri hlavnej pracovnej činnosti prevažne v základnej pracovnej polohe (v sede, v stoji alebo pri striedaní polôh), pričom v priebehu práce sa môžu vyskytovať opakovane zmeny polôh, a to predklon trupu od 20° do 60°, záklon trupu do 20°, záklon hlavy do 20°, predklonhlavy od 15° do 25°, rotácia hlavyjednostranne do 15°, zdvihnutie paží bez opory od 20° do 60°, ale z hľadiska časového trvania nespĺňajú podmienky uvedené v kategórii 2 písm. e). Usporiadanie pracovných miest nezodpovedá ergonomickým požiadavkám; nie je možné prispôsobenie pracoviska individuálnym antropometrickým parametrom zamestnanca.
	f)	Práca vykonávaná prevažne v základnej pracovnej polohe v stoji s obmedzením pohybu dolných končatín a zmien polohy trupu a končatín, s vynúteným tempom práce.

	g)	Práca vykonávaná v neprijateľných pracovných polohách (napr. rotácia trupu väčšia ako 60°, práca pokľačiačky, poležiačky, záklon a rotácia hlavy väčšia ako 15°, predklon hlavy je väčší ako 25°, predklon trupu väčší ako 60°, asymetrická poloha trupu, výpon, extrémne polohy v klboch končatín), ktoré nie sú súčasťou prevažujúcej pracovnej operácie, ale môžu sa vyskytnúť v prie- behu pracovnej zmeny. Celkový čas práce v týchto polohách prekračuje 30 minút za pracovnú zmenu.
	h)	Práca spojená s fyzickou a polohovou záťažou, ktorá sa preukázateľne podieľa na zmene zdravot- ného stavu (poškodenie podporno-pohybovej sústavy a periférnych nervov v dôsledku dlhodobé- ho, nadmerného a jednostranného zaťaženia).
4.	a)	Práca, pri ktorej je prekročená niektorá z hodnôt uvedených v kategórii 3 písm. a), b) a c).
	b)	Práca spojená s fyzickou a polohovou záťažou, pri ktorej pôsobenie ďalších faktorov (napr. chlad, vibrácie, vlhkosť) sa preukázateľne podieľa na zmene zdravotného stavu (poškodenie podporno-pohybovej sústavy a periférnych nervov v dôsledku dlhodobého, nadmerného a jedno- stranného zaťaženia).

p) Psychická pracovná záťaž		
Kategória	Charakteristika prác	
2.	Práca, pri ktorej sú záťaž faktormi práce a pracovného prostredia a jej subjektívne hodnotenie primerané u viac ako polovice zamestnancov vykonávajúcich prácu	
	1.	menej ako 4 hodiny za pracovnú zmenu, 1.1 pod časovým tlakom, nárazovú prácu, 1.2 vo vnútenom pracovnom tempe, s obmedzenou možnosťou prestávok alebo monotónnu prá- cu, 1.3 so zodpovednosťou za zdravie a život aj iných osôb, 1.4 v riziku ohrozenia zdravia a života aj iných osôb, 1.5 v bezokenných prevádzkach, vo výškach, v podzemí, 1.6 so zvýšenou zrakovou alebo sluchovou záťažou, 1.7 s vysokým podielom sociálnych kontaktov, s rizikom častých interpersonálnych konfliktov,
	2.	v dvojzmennom alebo trojzmennom pracovnom režime alebo tam, kde dĺžka pracovného času presahuje 8 hodín.
3.	a)	Práca, pri ktorej je záťaž faktormi práce a pracovného prostredia nadmerná, dosahuje maximál- nu intenzitu a jej subjektívne hodnotenie je nepriaznivé u viac ako polovice zamestnancov vyko- návajúcich prácu 1. viac ako 4 hodiny za pracovnú zmenu pri súčasnom pôsobení štyroch a viac pracovných pod- mienok uvedených v kategórii 2, bode 1, 2. ako trvalú nočnú prácu.
	b)	Práca, pri ktorej vystavenie zamestnancov viacerým faktorom práce a pracovného prostredia zodpovedá kritériám na zaradenie do kategórie 2, ale je možné preukázať ich negatívne spolupô- sobenie.
	c)	Práca, pri ktorej psychická a psychosomatlcká odpoveď organizmu u viac ako polovice zamest- nancov je nepriaznivá.
4.	d)	Práca, pri ktorej ďalšie nepriaznivé podmienky práce a pracovného prostredia (okrem pracov- ných podmienok uvedených v kategórii 2, bodoch 1 a 2) zvyšujú riziko nepriaznivej psychickej odpovede organizmu zamestnancov.
		Neurčuje sa.

r) Záťaž teplom a chladom		
Kategória	Charakteristika prác	
2.	Práce, pri ktorých nie sú prekračované limitné hodnoty dlhodobo a krátkodobo únosnej pracovno-tepelnej záťaže. Trvalé práce v priestoroch, v ktorých sú z technologických dôvodov udržiavané pracovné podmienky s parametrami nižšími, aké by zodpovedali danému energetickému výdaju zamestnanca, ale operatívne teploty neklesnú pod 4 °C.	
3.	a)	Práce, pri ktorých sú prekračované limitné hodnoty dlhodobo únosnej tepelnej záťaže (Q_{zm} W.m^{-2}) určenej na základe stanovenia brutto energetického výdaja M (W.m^{-2}) pri práci a množstva tekutín stratených potením a dýchaním pri zohľadnení aklimatizácie zamestnancov. Pri brutto energetickom výdaji M (W.m^{-2}) menšom alebo rovnajúcom sa 80 je maximálna zme- nová priemerná intenzita potenia SWmax u aklimatizovaných i neaklimatizovaných osôb 147 g.h^{-1}.m^{-2}, pri energetickom výdaji väčšom ako 80 u neaklimatizovaných osôb 206 g.h^{-1}.m^{-2} a u aklimatizovaných osôb 270 g.h^{-1}.m^{-2}. Za neaklimatizovanú osobu sa považuje zamestnanec po dobu 3 týždňov od nástupu na pracovis- ko, na ktorom sa hodnotí pracovno-tepelná záťaž.
	b)	Práce, pri ktorých je prekračovaná krátkodobo únosná tepelná záťaž Q_{max}, limitovaná množ- stvom akumulovaného tepla v organizme, ktoré nesmie byť u aklimatizovaných i neaklimatizova- ných osôb vyššie ako 180 kJ.m^{-2}. Uvedenej hodnote zodpovedá vzostup teploty telesného jadra o 0,8 K, vzostup priemernej teploty kože o 3,5 K a srdcovej frekvencie na maximálnu hodnotu 150 min-1.
	c)	Práce vykonávané dlhšie ako 4 hodiny za zmenu v priestoroch, kde je z technologických dôvodov operatívna teplota udržiavaná na hodnotách 4°C a nižších.
	d)	Práce spojené so striedaním veľkých teplotných rozdielov (napr. v chladiarňach alebo mraziar- ňach) pri frekvencii striedania vyššej ako 15-krát za zmenu alebo v intervaloch striedania krat- ších ako 30 minút.
4.		Neurčuje sa.

Príloha č. 2
k nariadeniu vlády č. 511/2004 Z. z.

NÁLEŽITOSTI NÁVRHU NA ZARADENIE PRÁC DO KATEGÓRIÍ

Návrh na zaradenie prác do kategórií obsahuje

1. identifikačné údaje organizácie a pracoviska:

a) názov, sídlo (adresa) a identifikačné číslo (IČO) právnickej osoby alebo fyzickej osoby oprávnenej na podnikanie,

b) právna forma, druh vlastníctva, zaradenie podľa prevažujúcej činnosti,

c) názov, sídlo (adresa), prevažujúca činnosť závodu,

d) názov pracoviska,

2. údaje o zamestnancoch:

a) počet zamestnancov organizácie celkovo, z toho počet žien,

b) počet zamestnancov závodu, z toho počet žien,

c) počet zamestnancov pracoviska, z toho počet žien,

d) názov profesií podľa klasifikácie zamestnaní, kód profesií,

e) opis pracovných činností,

3. údaje o faktoroch práce a pracovného prostredia vo vzťahu k prípustným hodnotám:

a) úroveň vystavenia zamestnancov jednotlivým faktorom z hľadiska intenzity a frekvencie,

b) kategória práce,

c) pracovisko, ktoré vykonalo objektivizáciu faktorov práce a pracovného prostredia,

d) vykonané technické, organizačné a iné opatrenia na zníženie rizika,

e) plánované technické, organizačné a iné opatrenia na zníženie rizika vrátane časového harmonogramu,

4. údaje o poskytovaní zdravotnej starostlivosti:

a) zdravotnícke zariadenie (názov, kód, IČO) poskytujúce závodnú preventívnu zdravotnú starostlivosť,

b) lekár poskytujúci závodnú preventívnu zdravotnú starostlivosť alebo praktický lekár pre dospelých (kód).

1) Napríklad nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 45/2002 Z. z. o ochrane zdravia pri práci s chemickými faktormi, nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 40/2002 Z. z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami, nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 46/2002 Z. z. o ochrane zdravia pri práci s karcinogénnymi a mutagénnymi faktormi, vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 12/2001 Z. z. o požiadavkách na zabezpečenie radiačnej ochrany, vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 271/2004 Z. z. o ochrane zdravia pred neionizujúcim žiarením, nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 47/2002 Z. z. o ochrane zdravia pri práci s biologickými faktormi, nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 204/2001 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci s bremenami.

1) Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 45/2002 Z. z. o ochrane zdravia pri práci s chemickými faktormi.

2) Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 40/2002 Z. z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami.

3) Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 46/2002 Z. z. o ochrane zdravia pri práci s karcinogénnymi a mutagénnymi faktormi.

4) Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 12/2001 Z. z. o požiadavkách na zabezpečenie radiačnej ochrany.

5) Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 271/2004 Z. z. o ochrane zdravia pred neionizujúcim žiarením.

6) Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 47/2002 Z. z. o ochrane zdravia pri práci s biologickými faktormi.

7) Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 204/2001 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci s bremenami.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.